

Съобщение за пресата Люксембург, 13 септември 2021 г.

Слабости в сътрудничеството с държави извън ЕС за връщането на нелегално пребиваващи мигранти

Според новия специален доклад, публикуван от Европейската сметна палата (ЕСП), сътрудничеството на ЕС с държави извън Съюза не е спомогнало ефикасно за връщането на нелегални мигранти от територията на ЕС в техните държави. През периода 2015—2020 г. ЕС е постигнал само ограничен напредък при сключването на споразумения за обратно приемане с държави извън ЕС. В допълнение, действията на ЕС не са достатъчно оптимизирани, така че държавите извън ЕС да спазват на практика своите задължения за обратно приемане.

От 2008 г. насам всяка година около половин милион граждани на държави извън ЕС получават заповед да напуснат ЕС, тъй като са влезли или пребивават в него без разрешение. На практика обаче по-малко от един от всеки пет нелегални мигранти се завръщат в своите държави извън Европа. Една от причините за ниското равнище на връщанията е трудността да се осъществи сътрудничество с държавите на произход на мигрантите. Затова ЕС вече е сключил 18 правно обвързващи споразумения за обратно приемане и е започнал официални дискусии с още шест държави. Наскоро ЕС сключи и шест правно необвързващи договорености за връщане и обратно приемане.

„Очакваме резултатите от нашия одит да се използват при дискусиите относно новия пакт на ЕС за миграцията и убежището, тъй като ефективната и добре управлявана политика за обратно приемане е важна част от цялата миграционна политика,“ заяви Лео Бринкат, членът на Европейската сметна палата, който отговаря за доклада. *„Въпреки това настоящата система на ЕС за връщане има много слабости, които водят до обратен ефект — насърчаване, а не възпиране на незаконно пребиваващите мигранти.“*

Въпреки че ЕС официално участва в диалог и започна преговори с държавите с най-много невърнати незаконно пребиваващи мигранти, одиторите отбелязват, че резултатите за периода 2015—2020 г. са доста ограничени.

Преговорите на ЕС по споразуменията за обратно приемане често са застрашени от постоянни спорни точки, като например задължителното включване на клаузата „гражданин на трета държава“, на което държавите извън ЕС често възразяват. За разлика от това

Настоящото съобщение за пресата има за цел да представи основните послания на специалния доклад, приет от Европейската сметна палата. Пълният текст на доклада е публикуван на eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

преговорите за правно необвързващи договорености за обратно приемане са по-успешни, главно защото тяхното съдържание е по-гъвкаво и подлежи на адаптиране.

Друга слабост, подчертана в доклада, е липсата на полезни взаимодействия в рамките на самия ЕС. Европейският съюз невинаги е единодушен в разговорите с държави извън ЕС и Европейската комисия невинаги е асоциирала ключови държави членки като медиатори в преговорния процес. В резултат на това някои държави извън ЕС не виждат предимства на сключването на споразумение с ЕС за обратно приемане вместо двустранно сътрудничество, особено ако се ползват от щедри двустранни споразумения с някои държави от ЕС. Въпреки това, когато държавите членки са разработили тясно съгласувани позиции, това се е оказало полезно за подновяването на преговорите и сключването на споразумения за обратно приемане.

В допълнение, одиторите не виждат достатъчен напредък по отношение на стимулирането на държави извън ЕС да изпълняват задълженията си за обратно приемане. Комисията е използвала ефективно финансовата помощ за проекти в подкрепа на развитието, реинтеграцията и изграждането на капацитет. Тя обаче не е успяла да използва добре други политики, които предоставят ефективна подкрепа за преговори, дори със страни, с които има задълбочени политически и икономически отношения. Сред многобройните инструменти на ЕС одиторите установиха значими резултати само за един — визовата политика на ЕС, чиито преразгледани разпоредби могат да бъдат полезни за насърчаване на държавите извън ЕС за сътрудничество в областта на обратното приемане.

Същевременно ЕС се стреми да помогне на държавите членки да подобрят практическото сътрудничество в областта на връщането и обратното приемане, по-специално чрез подкрепа на мрежи, в които успешно са обединени националните ресурси, и чрез увеличаване на подкрепата на Frontex за дейности, предхождащи връщането, и операции по връщане. Тези действия са били до голяма степен целесъобразни. Тяхното реално въздействие обаче остава неизвестно, тъй като има твърде много слабости, засягащи данните на ЕС относно връщането и сътрудничеството за обратно приемане. Данните са непълни и не са напълно съпоставими между държавите членки.

Обща информация

Одитът се съсредоточи върху периода от 2015 г., когато Комисията създаде плана за действие относно връщането, до средата на 2020 г. Споразуменията на ЕС за обратно приемане (EURA) се сключват между ЕС и държави извън ЕС. Те имат по-голяма правна сила от двустранните споразумения за обратно приемане, сключени от отделните държави — членки на ЕС. От 2016 г. насам Комисията се опитва също така да разработи механизми за практическо сътрудничество с държави извън ЕС (т.е. правно необвързващи договорености за връщане и обратно приемане).

Специален доклад № 17/2021 „Сътрудничество на ЕС с трети държави в областта на обратното приемане — съответните действия са дали ограничени резултати“ е публикуван на уебсайта на ЕСП (eca.europa.eu) на 23 официални езика на ЕС.

Неотдавна ЕСП публикува доклади относно [ефективността на действията на Frontex](#) и [управлението на миграцията в ЕС](#). До края на месеца одиторите ще публикуват и нов доклад относно действията на Европол за борба с контрабандата на мигранти.

Европейската сметна палата представя своите специални доклади пред Европейския парламент и Съвета на ЕС, както и пред други заинтересовани страни, като националните

парламенти, стопанските отрасли и представители на гражданското общество. По-голямата част от препоръките, отправени от ЕСП в нейните доклади, се изпълняват.

Лице за контакт в пресслужбата

Пресслужба на ЕСП: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeais: vincent.bourgeais@eca.europa.eu — Тел.: (+352) 691 551 502
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu — Тел.: (+352) 691 553 547